

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 6-7 (55-56) червень-липень 2009 р.

У ГУЩІ НАРОДУ

Первоієрарх, як і щороку, відвідав Луцьк на Зелені свята

Коли надходить П'ятдесятниця, обласний центр готується до приїзду Патріарха. Духовний лідер нації, незважаючи на вік, не проминає нагоди, щоб провідати наш Лучеськ Великий

Патріарше благословення холмщакам

Увечері 7 червня Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет прибув до Луцька. Насамперед він освятив хрест на місці, де будуватимуть храм Холмської ікони Божої Матері. У Богослужінні взяли участь архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, місцева духовенство, луцький міський голова Богдан Шибя, представники обласної влади, громадськості, ЗМІ, багато вірян.

Після освячення Патріарх Філарет, звертаючись до присутніх, зазначив: «Цей храм важливий тим, що він буде єднати українців, яких переселили сюди із Холмщини, з тими українцями, які перебувають там. І між нами, між Україною й Польщею, повинні бути дружні стосунки, бо ми християни».

Ініціаторами спорудження церкви на честь ікони Холмської Богоматері у сквері навпроти гімназії № 4 (просп. Воли) виступило товариство «Холмщина». Це вихідці з етнічних українських земель у Польщі, яких насильно переселили по цей бік Західного

Бугу. Саме вони зберегли унікальну святиню – образ Холмської Богородиці. Здебільшого це люди вже похилого віку, тому хочуть залишити нащадкам пам'ять про себе і про чудотворну тисячолітню ікону Божої Матері. Храм має бути двоповерховим у традиціях української архітектури. Але перш ніж він постане, парафія на чолі з настоятелем протоієреєм Михаїлом Онищуком планує звести тимчасовий, на 100-150 людей. Уже замовили копію чудотворного образу, бо ж оригінал зберігається в Музеї волинської ікони.

Престольний празник у соборі

Наступного дня Первоієрарх очолив урочисту Божественну Літургію у Свято-Троїцькому соборі. З ним співслужили митрополит Рівненський і Острозький Євсевій, архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, єпископи Чернігівський і Ніжинський Іларіон та Кіровоградський і Голіванівський Марк, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської духо-

вної семінарії протоієрей Ігор Швець, декан єпархії, намісник Замкового монастиря Архангелів ігумен Святополк (Канюка), інші священнослужителі. У Богослужінні взяли участь міський голова Богдан Шибя, представники облдержадміністрації та облради, тисячі вірних. Патріаршу Літургію з голов-

ного храму Волині мали змогу побачити всі мешканці області: Волинська державна телерадіокомпанія вела пряму трансляцію з Троїцького собору та повторила передачу в найзручніший час увечері.

Закінчення на 3 стор.

3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

24 липня – рівноапостольної Ольги, великої княгині Київської, у святому хрещенні Єлени

Свята Ольга – це перша християнка на великокняжому престолі Києва, її охрещення створило якоюсь мірою передумови християнізації нашої держави. Приймавши християнську віру, вона піднесла авторитет і своєї особи, і своєї країни в очах Візантії та християнських володарів Західної Європи. Охрещення Ольги, яке залишилося її приватною справою, дало підстави сучасникам її внука св. Володимира Великого, хрестителя Русі, казати, що вона була «наймудрішою серед людей».

Імовірно, Ольга народилася 890 року в селі Либуті поблизу Пскова. Її ім'я – не слов'янське, як це може сприйматися тепер, а варязьке: Гельга, що по-давньоскандинавськи означає «свята». Це був час, коли варяги (тепер це шведи, норвежці, данці й ісландці), проникаючи на нашу землю як воїни й купці, швидко переймали у наших предків і мову, і культуру та, ставши панівною верствою, спричинилися до дальшої розбудови давньоруської держави.

Святитель Димитрій Ростовський (Туптало) у «Життях святих» розповідає, як вона стала княгинею: князь Ігор побачив на ловах гарну дівчину й хотів її звабити, проте вона повелася достойно, і він побажав поєднатися з Ольгою законним шлюбом. Так 903 року Ольга стала великою княгинею.

На історичну ж арену вона вийшла в 945-му, після загибелі свого чоловіка князя Ігоря. За тодішнім правом спадкування державної влади його наступником мав стати син Святослав. Проте йому було ще приблизно 8 років. Тому княгиня Ольга пере-

брала на себе опіку над малолітнім сином (стала його регентом), приймаючи в свої руки управління Руссю аж до його повноліття. Так на чолі нашої держави стала жінка, та ще й не слов'янка.

Ставши фактично володаркою країни, перші роки княгиня присвячує встановленню державного авторитету Києва, що похитнувся після бунту племені деревлян, які жили на півночі Київщини й Житомирщини. Мир і порядок вона наводить жорсткими способами: таким був тодішній метод управління. Вдова насамперед вважала своїм обов'язком помститися за чоловіка та приборкати непокірних деревлян. Помста була «святим ділом» за язичницькими поняттями, і що тяжчою вона була, то більше честі належало месникові. У народі ходило багато переказів про те, якими хитрощами і як люто мстилася Ольга за смерть чоловіка.

Як гадають, десь у 947–948 роках у державі було знову встановлено лад. Щойно під 955-м роком літописці знову розгортають свої книги, відзначають помітніші події князівства Ольги. І перший запис – обширне оповідання про її охрещення. Хоча цей текст, зроблений яких 150 років згодом, – не запис очевидця, а пізнішого хроніста, він усе ж віддзеркалює певні передання про прихід Християнства на київський княжий престол.

Церковні історики однозначно висловлюються за тодішню присутність християнської релігії у Київській Русі та її зростаючий вплив на свідомість народу. Князь Ігор і княгиня Ольга були прихильні до слов'янських

християнських місіонерів. Ще 944 року, під час договору Ігоря з греками, як свідчать і наші, і грецькі літописці, Русь ділилася на хрещених і нехрещених. Очевидно, тут ідеться насамперед про варягів, але напевно серед християн Русі були вже тоді й питомі слов'яни.

За переданням, найближчим дорадником княгині був слов'янський священик Григорій. На той час у Києві існувала вже церква Пророка Іллі. Ймовірніше за все, там 954 року її охрестили княгиню Ольгу, хоча є оповідь, що це сталося в столиці Візантійської імперії Царгороді.

Різні були спонуки, що схилили княгиню прийняти Христову віру. Сюди належать політичні, культурні й торговельні зносини Русі з Візантією та християнськими державами Заходу. Ольга бачила також високоморальне життя багатьох християн у Києві. Тож ні-

чого дивного, що і в неї зродилося бажання стати християнкою.

Хоч би там як, але справедливим є визначення святителя Димитрія Ростовського: «Коли ж наблизився час належний, у який Преблагий Бог русів, осліплених невір'ям, хотів просвітити Світлом Святої Віри, і до пізнання Істини привести, і на шлях Спасіння настановити, – благословив того просвітлення початок здійснити слабкою посудиною жіночою, цією блаженною Ольгою, на посоромлення мужам жорстокосердим».

За переданням, вона збудувала першу церкву в ім'я святого Миколая на Аскольдовій могилі, багатьох киян повернула до нової релігії. Пішла свята Ольга й до Вели-

кого Новгорода, й до інших городів держави своєї, і всюди, наскільки могла, приводила людей до Христової віри.

Християнство мало глибокий вплив на особисте життя Ольги. Вона почала творити багато діл милосердя. До народу була доброю і ласкавою. Нікому не чинила кривди, праведно судила, справедливо карала, щедро винагороджувала; убогим і немічним допомагала, над невірниками милосердилася, прохання та скарги вислуховувала. Ставши християнкою, вона показала народові новий тип світогляду.

Проте старання повернути і свого сина Святослава на християнську віру не увінчалися успіхом. У «Літописі руському» оповідається, що «Ольга часто говорила: „Я, сину, Бога пізнала і радіюся. Якщо й ти пізнаєш Бога, то радуватися станеш“. Але він не слухав цього, кажучи: „Як я інший закон прийму? Адже дружина моя з цього сміятися почне! Вона тоді сказала йому: „Якщо ти охрестишся, – всі це саме вчинять“. Та він не послунав матері».

Хоча не вдалося Ользі повернути свого сина, та все-таки її вплив на нього був великий. «Одне Ольга осягнула, – зауважує історик М. Чубатий, – а саме, що її син Святослав був толерантний для християн».

Під роком 969-м літописець закарбовує смерть княгині: «І по трьох днях померла Ольга. І плакав за нею син її, і внуки її, і люди всі плачем великим, і, понісши, погребли її на уготованому місці. І заповіла була Ольга не творити тризни (язичницького похорону) над собою, бо мала вона пресвітера (священника), і той похоронив блаженну Ольгу».

Володимир СТУД

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, почина-

ючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 10 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ХРОНІКА

У Рожищенському деканаті

Уперше в благочинні таїнство Оливопомазання (Соборування) відправили для багатьох хворих у сільському храмі. На прохання парафіян місцеві священники зібрались 9 травня у церкві Апостола Йоана Богослова с. Уляники й після Літургії звершили таїнство, що зміцнює тіло і дух християнина за його вірою. Учинили це саме того дня тому, що наступний день за церковним календарем – Неділя про розслабленого. Тобто в церкві читається уривок із Євангелія про зцілення Ісусом Христом тяжкохворого, який 38 років пролежав біля воріт Єрусалима. А Оливопомазання здійснюється саме над хворими людьми.

Зазвичай це таїнство щороку відбувається у головному, рожищенському храмі деканату, коли на Сповідь перед Великоднем прибуває усе духовенство благочиння. Адже Оливоосвячення традиційно належить здійснювати одночасно семи священикам. Цього ж року сільська парафія побажала, щоб і в її церкві пособорували вірних. За тиждень наперед панотці по селах оголосили про майбутню подію, тож багато хворих прийшли, приїхали інвалідськими возиками у церкву і з Уляник, і з сусідніх сіл.

Добре було б, щоб це чинили й по інших парафіях, та й по інших деканатах і епархіях нашого Патріархату.

У капеланській службі

14 травня священнослужителі нашої епархії взяли участь в урочистому відзначенні 10-річчя Волинського інституту ім. В'ячеслава Липинського МАУП. Архієпископ Михаїл, декан кафедрального собору протоієрей Микола Нецкар, старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкоровайний, капелан інституту протоієрей Віктор Михалевич та інші священнослужителі відправили в Свято-Троїцькому соборі подячний молебень. До молитви долучилися керівництво навчального закладу, представники викладацького складу й студентів, гості з Києва, Львова, Тернополя, інших міст України та Польщі, серед яких був представник УГКЦ доктор о. Стефан Батрух, голова Фондації духовної культури Пограниччя (Люблін).

Пізніше владика із духовенством побував на святковій академії з нагоди ювілею і, вітаючи присутніх, нагородив інститут благословенною грамотою. У святі взяв участь також архієрейський хор «Оранта».

19 травня священнослужителі епархії взяли участь у святкуванні 69-ї річниці Волинського національного університету ім. Лесі Українки (ВНУ). Архієпископ Михаїл, декан протоієрей Микола Нецкар, старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкоровайний, капелан ВНУ протоієрей Михайло Бучак та інші священнослужителі відправили в кафедральному соборі Святої Трійці подячний молебень. Цього ж дня архієрей побував на урочистому засіданні вченої ради ВНУ.

У Маневецькому деканаті

15 травня у селищі Колки біля пам'ятного знака на честь вояків УПА вшанували загиблих героїв. Саме цього дня 1943 року загони повстанців увійшли в містечко і розпочалась нова сторінка боротьби патріотів у тилу ворога. У Колках і на прилеглий території певний час не було іншої влади крім української (т. зв. Колківська республіка). Цю дату досі, на жаль, ніколи не відзначали, нині з ініціативи партії «Свобода» та за участі державної влади це зроблено вперше. Декан священник Андрій Закидальський відслужив заупокійну літію і виголосив проповідь.

Торік десь у цю пору ми вже писали про село Новоукраїнку (історична назва

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Волинська Богоматір». Початок XIV ст. Походить із луцького Покровського храму. Матеріал і техніка виконання: дерево (липа), паволока (ляне полотно, наклеєне на дошку), левкас (грунт із крейди і клею), темпера, золочення. Реставрований 1962 року в майстерні Державного Російського музею Ленінграда М. Перцевим. Зберігається в Національному художньому музеї України в Києві (у Музеї волинської ікони – точна копія, яку виготовив Анатолій Квасюк).

«Волинська Богородиця», яку Церква вшановує 13 липня, відзначається досконалим, строгим і величавим стилем. Належить до іконографічної схеми «Дорогової казиці» (по-грецьки «Одигітрія») і має особливий, рідкісний на Україні тип «Прекрасної собою» (по-грецьки «Перивлепта»). В урочистий стрій композиції вплетено задушевні ноти, зокрема, нахил голови Марії, які надають образу емоційності й чужості.

У живописній практиці тих часів органічно перепліталися візантійські та західноєвропейські мотиви, що вливалися в живий і потужний організм нашого національного

малярства. Колір в іконі чистий, яскравий, світлоносний, тому що Богородиця з Дитям виступають носіями світла. Неосяжну велич образів виражено звучанням трьох основних кольорів: червоного, синього і жовтого, які поглиблюють темно-коричневий мафорій (покрив, що огортає голову і плечі) Марії до майже чорного, чим вносить відчуття невимовної скорботи. У ті часи тему радості незмінно супроводила тема печалі, яка мала благородний, одухотворений вияв і не переходила у відчай. Величавий образ Матері сповнений високого морального змісту, гідності й людяності.

Автором ікони «Волинська Богоматір» дослідники називають Петра Ратенського, митрополита Київського, пізніше Московського, родом волинянина. Замолоду він був ченцем Верхратського монастиря над річкою Ратею, що на Белзькій землі (нині Польща). У Москву він привіз волинську іконописну традицію.

**Лариса ОБУХОВИЧ,
художниця-реставраторка
обласного краєзнавчого музею**

Варто побачити

У Волинському краєзнавчому музеї триває фотоекспозиція «Срібні Царські ворота Софіївського собору у Києві. Польсько-українська реставраторська співпраця». Виставка відбувається під патронатом генерального консула Республіки Польща в Луцьку Томаша Яніка.

Рік тому Вселенський Патріарх Варфоломій I освятив срібні Царські ворота Софіївського собору. А понад 70 років у бароковому іконостасі Софії Київської пустою зяло місце, де вони колись красувалися.

За результатами конкурсу, найкращий проект їх відновлення запропонували «Польські майстерні реставрації пам'яток

містечтва». Спільно з українськими спеціалістами було проведено всебічні наукові дослідження вцілілих фрагментів. Реставраційні роботи виконав краківський фахівець Марек Ганев, який застосував давню технологію тиснення металу, використав інструменти XVIII століття. Інтенсивна праця тривала два роки і завершилася вчасно.

На світлинах подано процес реставрації і реконструкції воріт, представлено учасників цього проекту. Серед них – ініціатори співпраці Ян Павліцький, Мирослав Откович, меценат Микола Георгієвський, автори реконструйованих живописних медальйонів Оксана Митровців та Олександра Гливка.

Бугаї) – маленьке, щось на п'ятдесят дворів. Тоді було освячено хреста на місці майбутнього храму. Згадували ми в тій публікації й про те, що відсутність Божого дому була причиною малого зацікавлення селян релігійними справами.

Ось минув рік – і в Новоукраїнці все по-новому. Бо якщо тоді її мешканці тільки мріяли про храм, то тепер мають не лише тимчасову каплицю, а й фундамент повноцінної церкви. Якщо раніше мало знали про Православ'я, то нині стараннями настоятеля священника Андрія Закидальського (маневецького декана) місцева Юрївська громада, як мовиться в Діяннях святих апостолів, у вірі живе, рухається й існує.

А ще велика новина сталася тут 31 травня: уперше за всю історію села сюди прибув православний владика. Архієпископ Михаїл освятив підмурівки майбутнього храму, закрив у них пам'ятну капсулу та, відслуживши молебень зі священниками цього й інших районів нашої, а також Рівненської епархії, звернувся до всіх присутніх із напутніми словами.

«Упокій, Господи»

17 травня в Україні – День пам'яті жертв політичних репресій. У рамках скорботних заходів у Луцьку клірик кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Володимир Подолець, інші священнослужителі, вихованці духовної семінарії відправили панахиду на Замковому майдані перед пам'ятним знаком. До молитви долучилися представники Греко- та Римсько-Католицької Церков, голова облдержадміністрації Микола Романюк, міський голова Богдан Шибя, представники громадськості, молоді та ЗМІ. На заклик о. Володимира поминальне богослужіння завершилося спільним промовлянням молитов «Отче наш» і «Богородице Діво».

У Володимирі біля символічної могили борців за волю України відслужили панахиду настоятель собору Різдва Христового протоієрей Михайло Удуд і настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці у с. П'ятидні та Рівнопостольної княгині Ольги в с. Хрипаліччя протоієрей Микола Гінайло.

Ще помолитися,
ще нагадати

18 травня в Луцьку відбулася щорічна акція до Дня пам'яті людей, що померли від СНІДу. Учасники – а цього року їх, учнів і студентів, було значно більше – пройшли свічкову ходою від костелу Петра і Павла до Театральної площі й там викали зі своїх лампадок загальнознавчий знак цієї скорботної дати. Ходу і панахиду на майдані очолили старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкоровайний і капелан Волинського інституту ім. В. Липинського МАУП протоієрей Віктор Михалевич. В акції взяли участь священники Римсько-Греко-Католицької Церков.

Ніч і день музею

Уночі з 17-го на 18-те травня архієпископ Михаїл взяв участь у традиційній загальноєвропейській акції «Ніч музеїв», яку провели в Картинній галереї Луцька (замок Любарта) з нагоди Міжнародного дня музеїв. Наші зберігачі духовнокультурної спадщини долучились до ініціативи берлінських колег: у ніч перед професійним святом європейські музеї відкривають нові виставки, влаштовують театралізовані дійства, концерти тощо.

19 травня владика, канцлер протоієрей Микола Чап, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецкар та інші священнослужителі взяли участь в урочистій академії з нагоди 80-річчя Волинського краєзнавчого музею. Архієрей нагородив заклад благословенною грамотою. Такі ж нагороди одержали директор Анатолій Силук, співробітники Євгенія Ковальчук,

Продовження на 4 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

КАМ'ЯНИСТА ДОРОГА

Кажуть: «Жіночка нагуляла дитину». Чи слід її осуджувати?

Запитання

Як Церква ставиться до самотніх мам, які народжують дитя поза шлюбом?

Відповідає
протоієрей Ігор Швець,
кандидат богословських наук

Не будемо наводити цитат зі Святого Письма чи церковної Книги правил. Відразу скажемо, що одне і друге джерело ма-

теринству без шлюбу дає однозначно негативну оцінку. Діти повинні народжуватись у подружніх парах, благословених Богом і юридично визнаних державою, тобто повінчаних і зареєстрованих у загсі. Статеві стосунки поза сім'єю – перелюбство чи блуд – це одні з найважчих гріхів, тому народжені від таких стосунків є дітьми гріха.

Одинокa жінка, яка наважується на такий крок, повинна розуміти, що своє дитя вона

відразу ставить у складне становище. Наприклад, позашлюбна дитина за канонічними правилами не може стати священником. Крім того, жінка повинна думати не тільки про задоволення свого бажання, але в першу чергу про дитину, яка появиться. Чи зможе вона сама виховати її? Можливо, це буде не опора в старості, можливо, буде жити в скорботі, докорах сумління та постійному доріканні від своєї дитини. Якщо ж навіть виховання буде успішним, то чи добре дитині ціле життя бути напівсиротою, не знати батьківської любові, постійно відчуваючи себе багато в чому обділеною?

Який вихід зі становища? Зовсім про-

стий і зрозумілий: щоб мати дітей, треба створити сім'ю. Слід пам'ятати слова Спасителя: «просіть і дасться вам» (Мф. 7:7), «І коли чого попросите у Отця в ім'я Моє, те зроблю» (Ін. 14:13). Отже, терпеливість, молитва та відданість волі Божій є запорукою сімейного і взагалі людського щастя.

А одиноким жінкам, які вже народили, можна дати таку пораду. Ви вибрали дуже непростий шлях, і вам важко. Пам'ятайте, що Церква як любляча мати не відкидає вас. У ній ви зможете очистити душу, звільнившись від гріха, випросити для себе і дитини благодать Божу, яка допоможе на складній життєвій дорозі.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

СВЯТА

У ГУЩІ НАРОДУ

Первоієрарх, як і щороку, відвідав Луцьк на Зелені свята

Закінчення. Початок на 1 стор.

Дитина воскресне, змія помре

Під час Божественної Літургії Патріарх виголосив велику проповідь.

Спочатку Святейший владика нагадав походження празника П'ятидесятниці. У старозавітній Церкві то був день завершення жнив і спомину про дарування Господом Богом на горі Синай Десяти Заповідей пророкові Мойсею. В це свято Творець послав Духа Святого на апостолів, це день народження Церкви Христової.

«Минуло дві тисячі років, а ми маємо ту ж Божественну благодать, що й апостоли. Що вас привело нині до храму? Віра. А віра – результат дії Святого Духа. Хто ж сміє казати, що ми безблагодатні?! Ми – духовна основа незалежної України. Маємо віру – маємо й благодать. А благодать Божу ніщо не переможе», – підкреслив Первоієрарх.

За його словами, люди постійно грішать, але Бог навірає їх до спасіння. «Господь навіртає через проповідь Євангелія, проте ми часто буваємо не уважні до нього: в одне вухо влітає – в друге вилітає. Навіртає Він нас через страждання, через війни і хвороби. І нинішня світова криза є наслідком людських гріхів. Наприклад, у західному світі поширюються одностатеві шлюби, а деякі протестантські Церкви навіть благословляють їх. Шириться гріховний спосіб життя й у нас. Тож Бог карає людей за цей та інші гріхи, але одночасно і зцілює нас. Кожну хворобу, кожну кризу Господь спрямовує на користь людям».

Говорячи про завжди присутню Господню

благодать, владика Філарет навів приклад із життя святого Пантелеймона. Колись цей подвижник засумнівався в силі Божій, а побачивши дитину, яку вжалила змія, попросив Бога: «Якщо Ти всемогутній, нехай ця дитина воскресне, а змія помре». Так і сталося, і Пантелеймон твердо вірував. Цей приклад може слугувати узагальненням щодо всіх, хто не довіряє Всеблагову, хто ставить під сумнів Його велич і дію благодаті Господньої. Дитина, тобто всі, хто справді вірний Христові, – воскреснуть до вічного життя; змія ж, тобто ворог Святого Духа, – згине.

Прес-конференція
Первоієрарха

У рамках візиту до Луцька Патріарх Київський і всієї Руси-України зустрівся з волинськими журналістами, привітав їх зі святом Трійці, висловивши задоволення тим, що кожного року на Трійцю має змогу відвідати наш край.

Відповідаючи на запитання про ставлення Київського Патріархату до приїзду російського Патріарха Кирила в Україну, Його Святість зазначив: цей візит можна привітати лише в тому разі, коли він сприятиме утворенню єдиної Помісної Української Православної Церкви. «Якби Предстоятель РПЦ їхав у нашу країну тільки до своєї пастви, то це б не викликало заперечень. Але він прибуває сюди, заявляючи, що не є іноземцем для України. Тобто виходить, що для нього наша країна не є незалежною державою». Для Патріарха Кирила Київ – південна столиця «руського Православия», а не українського. Тому ми розцінюємо це

як зазіхання на нашу Помісну Церкву.

На запитання, чи добре це, що в часи кризи побільшало людей у церквах («як тривога, то й до Бога»), владика Філарет відповів: нинішня криза – наслідок людських гріхів та водночас засіб для навернення від них. Тож нічого дивного, що каїників нині побільшало.

Напередодні Патріарх освятив хреста на місці майбутнього храму Холмської чудотворної ікони Божої Матері. Оскільки міська влада виділила ділянку для будівництва на межі колишнього цвинтаря (щоправда, вже кілька десятиліть тут зеленіє сквер), журналісти поцікавилися, чи нема у цьому порушення церковних канонів. «Ні, – відповів Первоієрарх, – бо в перші століття християни проводили свої служіння на моги-

лах, у катакомбах. Та й надалі зведення нових церков на місці знесених кладовищ є звичайною практикою. Коли цей храм буде споруджено, у ньому лунатимуть молитви за тих, хто був похований на цьому місці».

На запитання, чому часто церковними відзнаками нагороджують не простих парафіян, а керівництво державних інституцій, причим людей не завжди достойних, Його Святість сказав: «Нагороджуємо тих посадовців, які сприяють розбудові нашої Церкви, наприклад, щодо зведення храмів. Якщо трапляються серед них і люди негідні, то це на совісті тих, хто не виправдав високої честі».

Віктор ГРЕБЕНЮК,
протоієрей Віталій СОБКО, Андрій ГНАТЮК
Світлина Леоніда МАКСИМОВА

ХРОНІКА

Продовження. Початок на 2 стор.

Тетяна Єлісеєва, Зоя Навроцька та Лариса Обухович.

У Луцькому районному деканаті

22 травня, у день спомину про перенесення мощей чудотворця Миколая, архієпископ Михаїл здійснив архіпастирську візитацію до двох парафій.

Престольний празник цього дня був у с. Городище-1. Із цієї нагоди громада придбала велику запрестольну ікону Ісуса Христа в гарно оздобленому кіоті. Владика освятив образ, у співслужінні з районним деканом протоієреєм Володимиром Присяжнюком, настоятелем священником Богданом Лисаком та іншим духовенством відслужив Божественну Літургію і промовив проповідь.

Відтак архієрей побував у храмі Різдва Пресвятої Богородиці с. Полонка, де почав оновлюватися великий давній образ Миколая Чудотворця. Тут владика теж освятив кивот для цієї реліквії разом із деканом, настоятелем парафії протоієреєм Василем Янчуком та іншими панотцями й звернувся до вірних словами напучення і підбадьорення.

До Миколая і Шевченка

22 травня, на свято Перенесення мощей святителя і чудотворця Миколая, у Луцьку відбувся хресний хід від кафедрального собору Святої Трійці до пам'ятника святому Миколаєві, що біля міської ради. Декан собору протоієрей Микола Нецкар, ректор духовної семінарії протоієрей Ігор Швець, інші священнослужителі відправили молебень покровителів Луцька. До молитви долучилися викладачі й вихованці семінарії і парафії.

Цього дня духовенство на чолі з о. Миколаєм відправило й заупокійну літію по Тарасові Шевченку перед монументом Кобзареві у пам'ять перенесення його тіла з Петербурга в Канів.

Пом'янули великого українця й у Володимирі. Заупокійну молитву тут відслужили настоятель собору Різдва Христового протоієрей Михайло Удуд і настоятель парафій Покрови Пресвятої Богородиці у с. П'ятидні та Рівноапостольної княгині Ольги в с. Хрипаличі протоієрей Микола Гінайло.

В Іваничівському деканаті

22 травня в урочищі Прощаниця у Завидівському лісі декан протоієрей Ярослав Мельничук з духовенством благочиння відслужив панахиду за полеглими козаками та повстанцями. Козаки загинули тут від рук поляків, а вояки УПА прощались один з одним на цьому місці, бо не знали, чи повернуться з бою. Улітку 1943-го після сутички з німцями тут поховано 47 повстанців та мешканців навколишніх сіл, що загинули в каральній акції окупантів. До радянських часів у цьому урочищі збудували капличку, на свято Весняного Миколая відправляли панахиду. Після осені 1939 року все це було зруйновано, але останніми роками відновлено.

Протоієрей Василь Мельничук повідомив єпархіяльній прес-службі, що багато молоді, людей старшого віку з різних районів, зокрема колишніх учасників Української повстанської армії, прибуло, аби віддати шану полеглим воїнам.

24 травня в Іваничах священнослужителі парафії Казанської ікони Божої Матері протоієрей Андрій (настоятель) і Василь Мельничуки на подвір'ї храму освятили десятки засобів пересування – легкові й вантажні авто, мотоцикли, скутери, велосипеди. Освячення транспорту, або ж колісниць, як сказано у богослужбових текстах, – не дивина в Церкві. Але щоб так масово, то це, мабуть, уперше в нашій єпархії.

Ініціатива душпастирів про спільну мо-

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Освячено могилу вояків УПА

24 травня у селі Мительно на Ківереччині освятили пам'ятник і відправили панахиду по загиблих у бою з енкаведистами вояках УПА. У братській могилі на місцевому кладовищі тоді було таємно вночі поховано полеглих героїв: Євгена Мурашка, Костянтина Середу, Олександра Цимбала, Ольгу Градиську. І лише нині цю могилу віднайшов племінник Є. Мурашка Микола Пашкевич із Рівного. Разом зі своїм сином, жителями села Мительно М. Пашкевич довго шукав поховання. І, розкопавши землю в одному місці цвинтаря, знайшли чотири людські скелети, один з яких лежав головою вниз. Саме так, за словами матері Миколи Пашкевича, був поспіхом покладений Євген Мурашко.

На могилі коштом Української народної партії постав величний пам'ятник. Його в присутності громадськості, місцевих політичних лідерів, представників обласної, районної, селищної влади освятили ректор

Волинської духовної семінарії протоієрей Ігор Швець і протоієрей Василь Солохан із Рівненщини. Було відслужено панахиду за спокій душ вояків УПА. Співав семінарський хор під керівництвом Святослава Се-

кля. Глибоку, змістовну проповідь виголосив о. Ігор. Виступили й керівники та активісти світських інституцій. Усі вони підкреслили обов'язок свято берегти пам'ять про полеглих героїв.

Володимир РОЖКО, історик-архівіст

ВАРТО ЗНАТИ

У Раді Церков

26 травня в облдержадміністрації пройшло чергове засідання Волинської ради Церков (ВРЦ) за участю представників релігійних організацій, голови адміністрації Миколи Романюка, радника голови облради Володимира Банади, начальників управління облдержадміністрації, представників громадськості та ЗМІ. З благословення єпископа Луцького і Волинського Михаїла нашу Церкву представляв прес-секретар єпархії протоієрей Віталій Собко.

На зібранні було порушено низку важливих питань і прийнято відповідні рішення. Зокрема, ВРЦ вирішила знову надіслати звернення до органів влади щодо заборони абортів в Україні. Цього разу – до робочої групи Міністерства охорони здоров'я

з розробки та запровадження в Україні нормативно-правових, методичних, психологічних засад консультування жінок, які вирішують питання про переривання вагітності. Раніше документ подібного змісту було адресовано Президенту Вікторові Ющенку, Прем'єр-міністрові Юлії Тимошенко, Голові Верховної Ради Володимирові Литвину, але відреагував на нього – правда, лише інформативно – профільний комітет парламенту.

Заслухавши єпископа Римсько-Католицької Церкви Маркіяна Трофим'яка, який розповів про проблеми перебування в нашій країні іноземних священнослужителів і ченців, Рада підтримала звернення до вищих органів влади України щодо вирішення цих питань. Було погоджено, що разом із тим робоча група ВРЦ опрацює і питання спрощення механізму виїзду українських священнослужителів за кордон.

Під час засідання представники Церков підписали також звернення до уряду та Національної комісії регулювання електроенергетики України про встановлення тарифів за газ для релігійних організацій на рівні тарифів, передбачених для населення. Адже нині церковні спільноти розраховуються за паливо, як комерційні структури.

Рада Церков знову обговорила викладання християнської етики в волинських школах, це раз звернулася до органів місцевого самоврядування із закликом заборонити роботу базарів та критих ринків у неділі, не допускати проведення в ці дні екза-

нів, олімпіад, а в часі Великого посту – розважальних заходів і звітних концертів.

Наприкінці засідання виступив представник Київського Патріархату протоієрей Віталій Собко. Він нагадав учасникам зібрання, що недавно було відзначено Всесвітній день пам'яті людей, які померли від СНІДу, проводилися різноманітні акції, спрямовані на боротьбу зі страшною хворобою. «Готуючись до засідання ВРЦ, – зазначив священник, – ми переглянули оголошення та повідомлення про заходи, розміщені в провідних інтернет-виданнях Волині. Ось кілька цитат: „Заповнивши анкету, в аптечному пункті можна буде отримати безкоштовно шприц, презерватив та серветки“; „На Театральному майдані Луцька волонтери безкоштовно роздаватимуть презервативи та листівки з буклетами, у яких пропагують безпечний та здоровий секс“; „Фонд Олени Франчук АНТИСНІД випустив новий соціальний відеоролик під назвою «Презерватив – твоя гумова броня!» Представники фонду кажуть, що мета відеоролика – нагадати про те, що найбільш надійний і простий засіб захисту від СНІДу – це презерватив“». За словами о. Віталія, подібне можна прочитати й побачити не лише у ЗМІ. Наприклад, заклик «„Так“ безпечному сексу» є і на біг-бордах, які розміщені в Луцьку та в багатьох інших містах України.

Таким чином, складається враження: українську молодь послідовно навчають, що презерватив є нібито чи не єдиною нацією від поширення інфекції, що статеве життя поза шлюбом – норма, але головне, щоб такий секс був безпечним. Тут не йдеться, що перелюб – це гріх, що найкращим способом вберегтися від СНІДу є цнотливість та подружня вірність, – підкреслив о. Віталій.

Над нав'язуванням збоченого, нехристиянського ставлення до проблеми працює багато людей, організуються серйозні кампанії, масові й системні акції. Представник нашої Церкви заявив, що архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, Управління Волинської єпархії Київського Патріархату переконані: Волинська рада Церков щодо цього не повинна стояти осторонь. Тому священник запропонував доручити робочій групі ВРЦ опрацювати пропозиції про спільні дії Ради з органами влади щодо боротьби зі СНІДом на християнських засадах, а також підготувати спеціальне звернення з цього питання.

Із підтримкою ініціативи виступили представники Римсько- і Греко-Католицької Церков, а також голова облдержадміністрації. Тож Волинська рада Церков одностайно підтримала пропозицію.

літву й освячення автотранспорту припала до душі багатьом парафіянам – власникам транспортних засобів. Тому відтепер таке богослужіння стане традицією: щорічно на свято Літнього Миколая водії проситимуть Господнього благословення й заступництва мирлікійського чудотворця на всіх шляхах.

Щоб звучало!

22 травня архієпископ Михаїл, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецкар, ректор духовної семінарії протоієрей Микола Швець та інші священнослужителі побували на ювілейному концерті учнів, викладачів та випускників Луцької музичної школи № 1, який відбувся у народному домі «Просвіта». Владика привітав колектив з 70-річчям, нагородивши школу, її директорку Валентину Грисюк та кількох викладачів благословенними грамотами.

У Кременці

24 травня архієпископ Михаїл на запрошення архієпископа Тернопільського і Кременецького Іова взяв участь в освяченні відреставрованого собору Преображення Господнього в Кременці. Богослужіння, яке відправили в день 782-ї річниці першої писемної згадки про це місто, очолював Патріарх Філарет. Після Божественної Літургії у Преображенському соборі владика Михаїл долучився до хресного ходу та служіння заупокійної літії перед пам'ятним знаком на честь загиблих воїнів-афганців.

У семінарії

14 червня в с. Дубище, у мальовничій місцині на березі р. Стир, відбувся III фестиваль зеленого туризму «Рожищенська мальованка». На його відкритті побували отець ректор, вихованці семінарії. Душпастир відправив молебень і звернувся до учасників фестивалю із вітальним словом.

У консисторії

27 травня канцлер протоієрей Микола Цап на запрошення командування та особового складу Луцького прикордонного загону взяв участь в урочистих заходах з нагоди Дня прикордонника, які відбулися в управлінні цього військового формування.

29 травня у Луцькому народному домі «Просвіта» відбувся творчий вечір-концерт «Земле, моя земле, я люблю тебе», присвячений потрійному ювілею. 30-річчя творчої діяльності відзначала професорка кафедри музичних інструментів Волинського національного університету імені Лесі Українки Мирослава Сточанська, 25 років виповнилося студентській капелі бандуристів «Дивоструни» та 10 років концертує однойменне тріо бандуристів, яке є лауреатом міжнародних та всеукраїнських конкурсів. У заході взяли участь прес-секретар єпархії протоієрей Віталій Собко й архідиякон Микола Коць. Вони вручили ювілярам архієрейські благословенні грамоти.

У Горохівському деканаті

28 травня архієпископ Михаїл відвідав Горохів – парафію Вознесіння Христового у її престольне свято. У співслужінні з деканом протоієреєм Андрієм Сидором (настоятелем храму) та горохівським духовенством високопреосвященний відслужив Божественну Літургію, після якої нагородив церковними відзнаками декількох мирян, які особливо відзначилися на церковній ниві.

У Камінь-Каширському деканаті

28 травня, на Вознесіння Господнє, декан протоієрей Володимир Мицько освятив відділення гемодіалізу міжрайонної лікарні після реконструкції та штучну нирку – апарат, який очищає кров і надовго продовжує життя колись безнадій-

Закінчення на 6 стор.

ТЯЖКО, АЛЕ НЕ МАРНО

Друге відродження УАПЦ відбувалося за складних воєнних обставин. Та жертви були недаремні

У статтях «Під прицілом» (2007.– № 10), «Крах ілюзій» (2008.– № 1–2) та «Возз'єднання, що зірвалось» (2009.– № 3) автор оповідав про випробування, яких зазнало Українське Православ'я у Другій світовій війні. У заключній статті циклу коротко нагадано основні події тих часів і зроблено висновки.

З 1924 року в Польщі, до якої тоді належали західноукраїнські землі, діяла Польська Автокефальна Православна Церква (ПАПЦ). Вона одержала автокефалію з рук Вселенського Патріарха. Предстоятелем був митрополит Варшавський Діонісій (Валединський) – зі старої когорти російських духовних осіб, та прихильніший до українства. Однак за «перших советів» у західних областях УРСР відновила діяльність Російська Православна Церква (РПЦ), а ПАПЦ діяла тільки в німецькій окупаційній зоні – на Забужжі. Коли в ході німецько-радянської війни нацисти загарбали всю Україну, вони поділили її на кілька адміністративних одиниць. Для цивільного населення кожне з цих утворень було фактично замкнутим. Відповідно німецька влада заборонила митрополитові Діонісію канонічно-ієрархічні функції поза межами так званого Генерал-Губернаторства (польські етнічні землі й українське Забужжя). Цим вона спричинила виникнення й поглиблення розколу в Українській Православній Церкві, не допустила належної організації церковного життя й управління.

Архієпископ Олексій (Громадський) разом із найближчим оточенням у Почаївському монастирі відпрацював свою концепцію, яка мала спочатку здійснитися на Волині, а згодом і на інших наших землях. Єпископи з оточення владики Олексія вбачали відновлення Православної Церкви на звільненій від радянського режиму українській території на автономних засадах під юрисдикцією Московської Патріархії. Владика ж Олександр (Іноземцев) і Полікарп (Сікорський) на Поліссі й Во-

лині схилилися до підтримки автокефалії Варшавської митрополії під юрисдикцією митрополита Діонісія. До них приставали всі, хто боровся за українізацію. Німецька влада 4 травня 1942 року визнала обидва напрямки.

Зважаючи на все це, у структурі ПАПЦ було створено Тимчасову адміністрацію для визволених українських земель (за тогочасною термінологією), яку також іменували – тоді ще не цілком офіційно – Українською Автокефальною Православною Церквою (УАПЦ). Адміністрацією було надіслано німецькій владі Тимчасовий статут, згідно з яким її вищим органом є Собор єпископів із тимчасовим адміністратором. Ним став архієпископ Полікарп (Сікорський), який керував Луцько-Ковельською єпархією з осідком у Луцьку.

Єпископат УАПЦ у вересні 1942 року нараховував 14 ієрархів. Серед них: вікарій адміністратора єпископ Платон (Артем'юк), призначений 25 серпня 1942 року керуючим Рівненсько-Крем'янецькою єпархією; другий вікарій на Волині єпископ Дубенський В'ячеслав (Лісичський), якому доручено було відати православними чеськими парафіями на Волині; архієпископ Поліський Олександр (Іноземцев), відправлений Московською Патріархією за штат через непослух до неї, продовжував перебувати у своїй єпархії з осідком у Пінську. А висвячений на Житомирську єпархію єпископ Григорій (Огічук) не зайняв кафедри через хворобу, з 25 вересня 1942 року був ув'язнений німцями до 16 березня 1943-го. Про арешт владики Григорія окупанти адміністрації не повідомили.

Із 15 архієреїв склався і єпископат Автономної Церкви в юрисдикції Московської Патріархії. На чолі стояв митрополит Олексій (Громадський) із титулом Волинського і Житомирського, екзарха Московської Патріархії на Україні з осідком у місті Крем'янці. Владика Іов (Кресович) був єпископом Луцьким, а також вікарієм Волинської єпархії. У Володимирі-Волинському мав осідок єпископ Мануїл (Тарнавський). Єпископ Федор (Рафальський), маючи титул Рівненського, був вікарієм Волинської єпархії. Владика Никодим також був вікарієм єпископом Волинської єпархії; єпископ Йоан (Лавриненко) перебував на Берестейщині.

Автокефалісти й автономісти конкурували між собою, послаблюючи таким чином одні одних. Тож урешті повноважними представниками двох гілок українського Православ'я 1942 року було підписано «Акт поєднання Церков». І хоча глава автономістів невдовзі відкликав свій підпис, налякана німецька адміністрація заводила в обох Церквах новий устрій. Вона ліквідувала в них центральну владу і ділила на частини, незалежні одна від одної, управління цих частин підпорядковує своїм генерал-комісарам. Таким чином, німці у п'яти генерал-комісаріатах – Волинь-Поділля, Київ, Житомир, Дніпропетровськ, Миколаїв – утворили п'ять Автокефальних і п'ять Автономних Церков. У якому з генерал-комісаріатів було більше одного єпископа, могли там, з дозволу генерал-комісара, бути собори єпископів, а одного з них генерал-комісар призначав «старшим». «Старший» призначав на парафії священників лише після згоди на це влади. Неслухняних духовних звільняв генерал-комісар, повідомляючи про це «старшому єпископові». Про новий порядок церковного управління в Україні митрополитові Полікарпу повідомили в генерал-комісаріаті 11 січня 1943 року, а 12 січня там же – митрополитові Олексію, причому обидва одержали при-

значення на «старшого» у своїх Церквах.

Повідомлення німців про зміну ними канонічного устрою Православної Церкви в Україні митрополити сприйняли мовчки. Протестувати не було вже жодного сенсу, бо владика Полікарп не раз писав по різних інстанціях німецької влади про порушення нею канонів Церкви і віковичного її устрою. Німецький відступ припинив поборювання автономістами УАПЦ на Україні. Наближення фронту спонукало як автономних, так і автокефальних ієрархів задуматися над майбутнім. Адже Автономної Церкви Московська Патріархія не визнавала, як і Автокефальної. Частина автономістів виїхала на Захід і приєдналась до Російської Зарубіжної Церкви. А ті, що залишились, без опору визнали владу московського Патріарха.

Отже, юридичне оформлення й діяльність Автономної Церкви на Україні в роки німецько-радянської війни в цілому мали антиукраїнський характер. Підтримувана окупаційною владою як противага УАПЦ, вона гальмувала українське церковне відродження.

13 січня 1944 року адміністратор УАПЦ митрополит Полікарп залишив Луцьк, де була його кафедра, залишив Україну, яку займали слідом за відступаючими німцями більшовики, і відбув на Захід. Із його від'їздом не залишилось в Україні жодного єпископа УАПЦ, крім митрополита Харківського і Полтавського Феофіла (Булдовського), який незабаром помер. Так було перегорнуто останню сторінку тієї Церкви на землях України під німецькою окупацією. Але УАПЦ залишилася діяти в діаспорі, зберігши канонічний єпископат. Із неї розпочалося відродження національної Церкви в Україні наприкінці радянського періоду.

Протоієрей Микола ЦАП,
магістр релігієзнавства,
канцлер Волинської єпархії

ВАРТО ЗНАТИ

Дар поширювати слово

5 червня, напередодні Дня журналіста, архієпископ Михаїл, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецкар та інші священнослужителі відправили в головному храмі області заукопійну літію по спочилих представниках ЗМІ та молебень за тих, які нині працюють на телебаченні, радіо, у друкованих виданнях й інших засобах поширення інформації. Більше п'ятдесяти журналістів дякували Богу за прожитий рік і прохали сил на рік наступний.

Волинь – чи не єдина область, де за журналістів щоріку правити спеціальну службу стало доброю традицією. Її започаткували 2003 року. Перший молебень за праців-

ників засобів масової інформації відслужили в монастирі Різдва Христового, який відкрився у будівлі колишньої луцької тюрми. Тоді ЗМІ Волині підтримали відкриття нової святині, настоятель протоієрей Богдан Гринів уперше відправив за них молебень. Згодом традиція перервалася і відродилася з приходом на волинську кафедру владики Михаїла. Відтоді між Церквою і засобами масової інформації різних форм власності й різних напрямків налагоджено тісну співпрацю. Це дає можливість спрямовувати людей на шлях духовного життя.

Під час богослужіння архієпископ звернувся до журналістів з настановою. Зокрема, він зазначив: «Ви володієте сьогодні даром, який посилає вам Господь, – даром поширювати слово. Бо прийшли у цей світ з благословення Божого, щоби привнести позитив, привнести радість, пропагувати правду, боротися з гріхом, направляти заблудлих на шлях істини».

Цього року, до речі, Національній спілці журналістів України виповнилося 50 літ. Із цієї нагоди, а також за заслуги перед Православною Церквою у відродженні духовності архієреїв нагородив Волинську організацію Спілки благословенною грамотою. А кожного журналіста окропив свяченою водою, вручив проскурку й подарунок – книгу «Це було так! Біблія і сучасна наука про походження Всесвіту».

25–27 червня в Луцьку проходила чергова акція Українського журналістського фонду «Україна очима редактора». 34 керівники і провідні працівники основних регіональних засобів масової інформації зі всіх областей прибули на

Волинь, щоб поділитися досвідом і набратися вразень. Журналісти відвідали Свято-Троїцький кафедральний собор. Тут архієпископ Михаїл, декан протоієрей Микола Нецкар та інші священнослужителі відправили молебень за здоров'я трудівників пера.

У проповіді владика зазначив: «Смислом життя людини є любов. Зростати у цьому почутті самому і побільше віддавати його ближнім – ось у чому сенс життя. Ви ж, працівники публіцистичного слова, маєте повсякчас дбати про те, аби сказане вами викривало гріх і робило із грішників – праведників». По тому високопреосвящений коротко розповів гостям Луцька про історію цього храму, їм було подаровано друковані видання Київського Патріархату.

Андрій ГНАТЮК, Віктор ГРЕБЕНЮК. Світлина
прот. Віталія СОБКА, Леоніда МАКСИМОВА

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.

но хворим. На освяченні був присутній головний лікар Роман Шпарик, медперсонал, хворі. Отець Володимир виголосив проповідь про важливість милосердя у християнському житті.

У Нововолинському деканаті

30–31 травня у Нововолинську відбувся Всеукраїнський з'їзд Суспільної служби – міжнародної благодійницької організації. Виступити перед делегатами запросили декана протоієрея Стефана Фультеса, який відслужив молебень, благословив з'їзд і провів своєрідну екскурсію на будмайданчик місцевого собору Святого Духа. До речі, в українській діаспорі Служба створила Комітет приятелів Київського Патріархату.

Поки є час

1 червня архієпископ Михаїл на запрошення обласної телерадіокомпанії та відділення Дитячого фонду України взяв участь у марафоні «Поспішаймо робити добро» з нагоди Міжнародного дня захисту дітей і 20-річчя дії Конвенції ООН «Про права дитини». Мета акції – зібрати кошти для придбання святкового одягу дітям-сиротам – випускникам загальноосвітніх шкіл області, для оздоровлення і лікування дітей, на програми «Участь у долі дітей», «Сироті – житло».

Аборти треба заборонити!

1 червня, у Міжнародний день захисту дітей, архієпископ Михаїл, духовенство кафедрального собору були учасниками заходів, спрямованих на законодавчу заборону абортів в Україні. У нижньому храмі собору владика взяв участь у прес-конференції, яку провела голова громадської організації «Християнський рух за життя» Антоніна Євтодок, а пізніше на Театральному майдані Луцька очолив молебень під час протиаборотної акції «Збережи і захисти життя дитини». Разом зі священнослужителями нашої Церкви молились римсько-католицький єпископ Маркіян Трофим'як і греко-католицький священник Роман Бегей. На заході були присутні й представники УПЦ МП та протестантських спільнот, адже співорганізатором акції виступила Волинська рада Церков.

У Володимирському міському деканаті

14 червня, у День всіх святих, архієпископ Михаїл побував у Володимирі. Тут у соборі Різдва Христового він освятив новий престіл і відправив Божественну Літургію у співслужінні з міським деканом протоієреєм Юрієм Пилипцем, настоятелем собору протоієреєм Миколою Удудом, іншим духівництвом. Після Богослужіння владика нагородив благословенними грамотами кількох жертводавців храму: Павла Глушка, Оксану Тьохту й Івана Дзюлу, дав інтерв'ю місцевому телебаченню.

Виступ у Холмі

16 червня архієрей побував в Інституті ім. Яна Янського, що в м. Холм (Польща). Цей заклад співпрацює з Волинським інститутом ім. В'ячеслава Липинського МАУП. На наукову конференцію «Теократичність буття світу» було запрошено представників Православної, Римсько- і Греко-Католицької Церков. Владика Михаїл виступив із доповіддю «Громадянська релігія, нація, держава», поспілкувався з місцевим духовенством.

У Турійському деканаті

25 червня на честь Дня молоді районна державна адміністрація вшанувала кращих молодих людей – по двох від кожної сім'ї. З-поміж інших вибір випав на настоятеля парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Мільновичі священника Володимира Пирого, його па-

ВАРТО ЗНАТИ

Свято медиків – по-християнськи

19 червня на запрошення обласної клінічної лікарні з нагоди Дня медичного працівника архієпископ Михаїл побував на святковому вечорі в Палаці учнівської молоді. Разом із деканом протоієреєм Миколою Нецкарком та іншими священнослужителями Свято-Троїцького собору владика відслужив молебень, привітав головного лікаря Івана Сидора і весь медперсонал зі святом, нагородив благословенними грамотами за активну працю на Божій ниві лікаря Василя Іщука й аптекарку Людмилу Ніколаєву.

Того ж дня в народному домі «Просвіта» селища Іваничі відбулись урочисті заходи із цієї ж нагоди. Як повідомив прес-службі епархії протоієрей Василь Мельничук, привітати медиків району прибули декан протоієрей Ярослав Мельничук разом із настоятелем місцевої парафії Казанської ікони Божої Матері протоієреєм Андрієм Мельничуком. Отець Ярослав привітав головного лікаря районної централізованої лікарні Лідію Томашевську разом з усіма її підлеглими і подарував Біблію.

На це свято у Нововолинську декан протоієрей Стефан Фультес теж побував на урочистих заходах, привітав заступника головного лікаря міської лікарні Василя Тихоступа і всіх місцевих медиків, подякував за співпрацю з Церквою (у лікарні діє храм Святого Василя Великого), побажав натхнення у роботі. Адже медична допомога ближньому – це теж праця на Божому винограднику.

Уже не раз священник Юрій Крохмаль-Брилевський, капелан Волинського обласного дитячого територіального медичного об'єднання, возить своїх підопічних – «людей у білих халатах» – на прощі святими місцями: до Почаєва, Троянця тощо. А 13 червня у рамках під-

готовки до Дня медичного працівника повів їх до Манявського монастиря. Понад п'ятдесят паломників – переважно середній медперсонал – побували на Літургії в старовинній православній святині. Потім священнослужителі влаштували для них мандрівку мальовничими місцями, де стоїть ця славнозвісна обитель. А 18 червня отець Юрій з нагоди того ж таки професійного свята відслужив Божественну Літургію для всього медперсоналу в актовому залі медичного закладу.

Згодні, це куди краще, ніж банальний виїзд на шашлики чи якесь інше застілля, до чого звичайно зводиться професійне свято після офіційної частини.

Віктор ГРЕБЕНЮК

Світлина Тетяни МЕЛЬНИЧУК і з архіву священника Юрія КРОХМАЛЯ-БРИЛЕВСЬКОГО

АЗИ ПРАВОСЛАВ'Я

Книга книг

Коли говоримо «Святе Письмо, Слово Боже, Боже Об'явлення» і тому подібне, то маємо на увазі Біблію. Бог є любов. Він завжди живе в любові. Бог забажав поділитись цим з іншими. Для цього Він створив світ, спочатку небесний (ангелів), а потім земний. Про все це написано у Вічній Книзі.

Слово «Біблія» походить від грецького *біблос*. Так називали трав'яну рослину, з якої в давнину виготовляли папір. До складу Біблії входять книги Старого і Нового Заповітів (написаних до і після Різдва Христового). Ці книги написали натхнені Творцем мужі, і в них подаровано людству Боже Об'явлення, визначено непомильні правила і зразки віри та норми праведного життя. Отож, хоча ці книги написано в різні часи, у різних місцях, різними мовами і письменниками, автор їх – Сам Бог. І хоча події, описані в Біблії, відбувались у далекому минулому, вона є важливою для сьогодення і майбутнього. Через це її називають Вічною.

Біблія – найвідоміша книга у цілому світі, її перекладено більш ніж на 2 400 мов (дані початку 2007 року. – Ред.). Вона – невичерпне джерело нашої віри і моралі. Це Слово Боже, звернене до нас. Це наука про ставлення людини до людини і до Всевишнього. В ній описано вчинки осіб, громад і народів, які Господь допустив, щоб дати можливість людям вибирати між добром і злом. До Біблії ставляться з великою пошаною, особливо в церкві під час Богослужіння. Її цілують, нею благословляють людей, на ній присягають. Через те, що її читають багато людей, вона – наймогутніша книга за впливом на їхнє життя. Існує безліч книг про науку, культуру, історію для широкого й обмеженого кола читачів. Боже Слово може читати все людство. Про це свідчить захоплення Біблією різних знаменитостей. Цитатами, образами і мотивами Писання буквально рясніють твори Т. Шевченка. А

О. Пушкін говорив: «Я прочитав Біблію і думаю, що ми ніколи не дамо народові чогось кращого». «Біблія – це джерело нашої культури», – писав Й.-В. Гете.

Як для тіла потрібна їжа, так для душі – Боже Слово. У Святому Письмі містяться Божі істини. Тому не треба читати його, як звичайну книгу. Біблію треба читати з глибокою пошаною як слова Самого Бога і з молитвою, щоб Господь дав розуміння прочитаного. Православна Церква не допускає можливості кожному пояснювати Писання на свій розсуд. Бо це може призвести до помилок у вірі. А тому при виникненні запитань стосовно змісту прочитаного слід звертатись до служителів Церкви за роз'ясненням. Отож, читаючи Священне Писання, треба звертати увагу на те, як, де і коли подія відбувалася, що вона означає і чого навчає.

Сам Ісус Христос сказав: «Досліджуйте Писання ... вони свідчать про Мене». Св. Тихон Задонський так ставився до Слова Божого: «Якби ти отримав лист від царя земного, хіба ти не читав би його з радістю? Ти ж отримав лист від Царя Небесного! Кожного разу, читаючи Святе Письмо, ти чуєш звернені до тебе слова Самого Бога. Під час читання ти молишся до Нього і розмовляєш із Ним». Біблія – це Божий лист до кожного з нас. Нам потрібно приймати його як Боже звернення до кожного особисто не залежно ні від чого. Кожна людина повинна від цього молитовно спілкування з Господом отримувати духовну насолоду та силу. Спілкуймося з Богом кожного дня, щонеділі, щосвята. Не забуваймо вивчати Біблію!

Священник Віктор ЛІПЧИК,
настоятель парафії Покрови
Пресвятої Богородиці в с. Хорохорин
Луцького районного деканату

німатку Ярославу та настоятеля Різдово-Богородичної громади с. Ружин священника Олега Грималюка. Їм було вручено цінні подарунки.

У Луцькому міському деканаті

19 червня канцлер епархії протоієрей Микола Цап узяв участь в урочистих заходах із нагоди випуску в Волинському обласному ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою. Цей навчальний заклад розміщено в одній огорожі із храмом Великомученика Юрія Переможця (колишня гарнізонна церква на території казарм), де настоятелем о. Микола. Він часто відвідує ліцеїстів як душпастир, чимало вихованців – його постійні парафіяни, а кожної першої суботи на Літургію організовано приходять усі ліцеїсти.

На Козацьких Могилах

21 червня, у Неділю всіх українських святих, паломники нашої епархії на чолі з архієпископом Михаїлом взяли участь у щорічних урочистостях, присвячених пам'яті козаків та селян, які полягли в битві під Берестечком 1651 року. З цієї нагоди Патріарх Філарет у співслужінні з нашим владикою, іншими ієрархами та численним духовенством відправив Божественну Літургію і панахиду в Свято-Георгіївському чоловічому монастирі на Козацьких Могилах, що в с. Плешева Рівненської епархії.

У Цуманському деканаті

21 червня, у День скорботи та вшанування пам'яті жертв війни в Україні, в центрі містечка Цумань декан протоієрей Тарас Манелюк з іншими священнослужителями відправив панахиду поубієнних на тому місці в 1943 році українцях і євреях. Цей масовий розстріл загартниками мирних жителів іменують цуманською трагедією. Точна кількість загиблих невідома, можна лише стверджувати, що тут було вбито понад сто сімей.

У Володимирському районному деканаті

22 червня уперше в місті заупокійні молитви з нагоди Дня скорботи спільно провели священнослужителі Київського і Московського Патріархатів, повідомив епархіяльний прес-службі священник Андрій Шевчук. Біля Обеліска слави панахиду очолив протоієрей Олексій Никитюк (УПЦ МП). Після цього хресний хід вирушив до пам'ятника розстріляним в'язням на валах давньоруського городища. Тут перед хрестом поминальне богослужіння відбулося під проводом районного декана протоієрея Євгена Шевчука (УПЦ КП).

Аби не повторилось

23 червня священнослужителі провели хресний хід і відправили заупокійне богослужіння по кількох тисячах в'язнів, загиблих у перші дні війни від рук енкавєєвців під мурами луцької тюрми цього дня 1941 року. Заупокійну молитву очолив архієпископ Михаїл, із яким співслужили канцлер протоієрей Микола Цап, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецкар, ківерецький декан протоієрей Олег Ткачусь, старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкорований, інші священнослужителі собору та луцького міського деканату. У богослужінні взяв участь римсько-католицький єпископ Маркіян Трофим'як, духовенство УГКЦ, луцький міський голова Богдан Шибя, заступник голови облдержадміністрації Святослав Кравчук, члени Братства вояків УПА, представники громадськості та ЗМІ.

Віктор ГРЕБЕНЮК, прот. Віталій СОБКО

Докладніше про ці та інші події з життя епархії – в інтернеті, на офіційному сайті www.pravoslavja.lutsk.ua у розділі «Новини»

КРИК ДУШІ

ПІЯКИ В РАЮ НЕ БУДУТЬ

Проте Господь не бажає загибелі жодного п'яка

«...П'яниці ... Царства Божого не успадкують», – сказано в Біблії. Але це не означає, що падіння в пекло не можна зупинити.

Щодня, вмикаючи телевізор, ми бачимо веселі рекламні ролики пива, відкрито спрямовані на молодь, розважальні передачі, де нам розповідають, як зі слабоалкогольними напоями можна дуже класно проводити час, та ще й пропонують виграти, – тільки беріть, пийте, багато пийте, «живіть на повну!» Можна зауважити, що пиво, вино – це не так вже і страшно, це ж не горілка чи спирт. Але науковці довели, що алкоголь – наркотична протоплазматична отрута. Що це означає?

Немає в людському організмі жодного органу, який би не руйнувався алкоголем. Але найсильніші зміни відбуваються в головному мозку: ця отрута, потрапляючи в його кору, накопичується і руйнує мозок. А механізм руйнації дуже простий.

1961 року троє американських фізиків через сконструйований ними мікроскоп розглядали людське око. Вони сфокусувались на найдрібніших судинах сітківки, додавши трохи світла, й уперше побачили, як капілярами тече кров, увесь цей процес знімали на плівку. Спостерігаючи за черговим пацієнтом, учені з подивом побачили, як по судинах рухались тромби – згустки червонокривців, їх нараховувалось до тисячі. У другого і третього пацієнта все нормально, у четвертого – знову побачили тромби. Почали з'ясовувати і виявилось, що перший

і четвертий минулого вечора пили хмільне. Тоді вчені провели експеримент: тверезому дали випити кухоль пива – і через п'ятнадцять хвилин у нього виявили такі ж алкогольні склейки червонокривців.

Як правило, коли помирає людина – проводять розтин тіла. Коли відкривають черепну коробку п'яниці, то бачать мозок, зменшений в об'ємі, покритий виразками й рубцями. Чому? Від частого вживання алкоголю. А коли медики спостерігають ще і випадіння структур мозку – теж від надмірного вживання спиртного, – то дивуються не тому, як зруйнований мозок, а як людина взагалі жила з таким мозком.

Отже, алкоголь – це найсильніша зброя для того, щоб позбавити людину розуму. А коли починається масове систематичне вживання хмільного, то ми просто перетворюємося з людей розумних і мислячих на двоноге стадо, якому не потрібно боятись ніяких терактів чи ядерної зброї: ми знищуємо самі себе, як фізично, так і морально. Адже при вживанні вина, пива, горілки не просто заплітаються ноги і язик, а розкладаються внутрішні органи, порушуються моральні центри. Чому люди говорять: «Це він зробив по п'яні, на тверезу ніколи б так не зробив»? Тому, що людина під ді-

єю алкоголю стає психічно хворою: клітини, які контролюють поведінку, вбиваються алкоголем. Порушується пам'ять, бо на місці клітин пам'яті – рубець завтовшки з палець. Алкоголь – це універсальний розчинник клітин. І ми ще дивуємось, чому поча-

ли масово народжуватись діти з фізичними чи психічними вадами. Тому що вживання алкоголю тепер розпочинається з десяти-дванадцяти років, із пляшки пива. Тож коли ці діти стають дорослими і створюють сім'ї, їхній організм уже знищений на клітинному рівні.

Так що ж, – питаєте Ви, – якби не було вина, то не було б п'яниць? Святитель Іоанн Золотоустий у своїх повчаннях говорить, що не вино є причиною пияцтва, а нестриманість тих, котрі ним зловживають. Святитель каже: «Не зневажай вина, тому що

це дар Бога людям для веселості, а не для того, щоб людина перетворювала себе на посміховисько, руйнуючи своє здоров'я і ослаблювала дух». Намагаючись достукатись до людей, одержимих пияцтвом, він говорить такі слова: «Диявол нікого не любить так, як п'яниці, тому що ніхто не виконує так його волі, як п'яна людина. П'яний гірше за біснуватого, тому що біснується зі своєї волі».

На жаль, серед нас є такі люди, які вже жодними зусиллями не можуть звільнитись від алкогольної залежності, тому що пропала власна воля, тому що ангелоохоронителя людина відігнала, віддалась під владу сатани і не знаходить у собі сили закликати милість Божу для свого порятунку, не просить допомоги у Божої Матері чи заступництва угодників Божих, щоб позбутися цих жахливих кайданів. За них повинні молитися ми, тверезі.

Знайдімо ж у собі сили, прийдімо до церкви чи станьмо на коліна в себе в кімнаті перед іконою і звернімося по допомогу.

Оксана АНДРІЙЧУК

Господи, змилосьердсь наді мною, грішним, безсилим і немічним. Ти бачиш моє безсилля, ти бачиш і серце моє, воно жадає спасіння, не хоче воно загибелі, хоче перемогти гріх – та не вистачає у мене сил і нічого я не можу без Тебе, Господи. Усе у Твоїх руках: і моє життя, і моя загибель. Довіряюся Тобі цілком. Ти всесильний, Ти все можеш, допоможи ж моему безсиллю, не дай загинути окаєнній багатогрішній моїй душі. Щоб я міг жити, славлячи Тебе – прагну цього. Жити, славлячи Тебе, всемогутнього і людинолюбного Бога – Отця і Сина і Святого Духа – нині, і повсякчас, і навіки-вічні. Амінь.

ДУХОВНА ШКОЛА

Добре закінчення,
добрий початок

4 червня у Волинській духовній семінарії (ВДС) – особливий день: п'ятнадцятий випуск із часу її відновлення у лоні Київського Патріархату. Із цієї нагоди ректор протоієрей Ігор Швець, викладачі й випускники

ся випуск. Директор священик Андрій Ротченков, викладачі Центру багато літ віддають свої серця дітям. Малюки з перших наборів – уже дорослі, одного нещодавно й звинчано, але вони все приходять у цей гурт юних боголюбців, як у свою сім'ю. Та все ж треба підвести ризику під багаторічним трудівництвом – вручити дипломи.

Тож 31 травня у нижній церкві собору, де щонеділі для вихованців служать Божественну Літургію, о. Андрій відправив подячний молебень. Пролунали побожні пісні у виконанні дитячого хору, звучали подяки – і випускників, і їхніх рідних. Зокрема, із задушевними словами виступила Лідія Клімчук, обидві дочки якої виростили у Центрі християнського виховання. Двадцятьом випускникам було вручено дипломи про закінчення курсу навчання.

А 23 червня заходи з такої ж нагоди відбулися і в Національному університеті «Острозька академія». Із благословіння архієпископа Луцького і Волинського Михаїла нашу єпархію представляв ректор Волинської духовної семінарії кандидат богословських наук протоієрей Ігор Швець.

Нині, як і торік, цей навчальний заклад закінчили священнослужителі нашої єпархії. Так, дипломи бакалавра філософії одержали протоієрей Іван Семенюк і священик Юрій Крохмаль-Брилєвський. Серед магістрів філософських і релігієзнавчих наук – священики Михайло Мельничук, Роман Микитюк, Василь Фурман, Микола Цап'юк та протоієрей Володимир Дрозд, який, до речі, одночасно закінчив і Київську православу богословську академію з дипломом «магістр богослів'я».

Нині в православних церквах – чимало молоді, але цими днями юних облич у храмах було особливо багато. Адже останніми

роками встановилась традиція: одержавши атестати, випускники середніх навчальних закладів спершу йдуть до церкви подякувати Богові за здобуту освіту, отримати благословіння перед тим як розпочати новий життєвий етап.

Цього року 1675 лучан закінчили навчання у школах. Найкращі з них – медалісти, лідери учнівського самоврядування, переможці різноманітних олімпіад – зібралися 26 червня в народному домі «Просвіта». 3-поміж інших їх привітав та благословив на доросле життя архієпископ Луцький і Волинський Михаїл.

Того ж дня владика, декан Свято-Троїцького кафедрального собору протоієрей Микола Нецкар, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкровайний, інші священнослужителі відправили численні подячні молебні. Адже до головного храму Волині прийшли випускники п'ятнадцяти середніх навчальних закладів.

«Ви – обрані Господом, – звернувся до них високопреосвященний. – Обрані тому, що народилися вже в незалежній Україні, обрані тому, що належите до нового поко-

ління православних. Але це обрання маєте постійно підкріплювати наполегливою працею над собою, насамперед над своїми духовними рисами».

У Миколаївському і Юр'ївському храмах обласного центру того дня такі ж молебні було звершено за випускників ще чотирьох середніх навчальних закладів.

26 та 27 липня, як повідомив прес-службу єпархії протоієрей Василь Мельничук, у храмі Казанської чудотворної ікони Пресвятої Богородиці селища Іваничі було відслужено подячні молебні за випускників гімназії № 1 та ЗОШ № 2. Богослужіння очолив настоятель протоієрей Андрій Мельничук, він виголосив напутнє слово. Кожному було вручено пам'ятні образки.

Варто наголосити, що нині на цих молебнях було куди більше випускників і їхніх рідних, аніж минулими роками. Хочеться сподіватися, що вони й надалі будуть постійними молільниками у наших храмах.

Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлина прот. Віталія СОБКА,
Тетяни МЕЛЬНИЧУК

у священному сані відправили Божественну Літургію у кафедральному соборі Святої Трійці та подячний молебень, який очолив архієпископ Михаїл.

Нині навчальні заклади нашої Церкви перебувають у стадії реформування. Тож нинішні випускники богословського відділення (27 осіб, зокрема десятеро пресвітерів і дияконів, троє ієромонахи) отримали дипломи бакалавра богослів'я. Шестеро дівчат, які закінчили регентське відділення, одержали дипломи про спеціальну освіту.

Перед учорашніми вихованцями, їхніми родичами виступили на урочистій академії у нижньому храмі собору владика Михаїл, о. Ігор Швець і викладачі. Архієрей у напутньому слові сказав: «Дехто думає, що апостоли – це тільки ті учні Христові, про яких написано в Новому Заповіті. Насправді ж ви – теж апостоли Ісуса Христа, бо ви покликані нести Його вчення і трудитися для спасіння людей. Нехай Господь зміцнює ваші сили в цьому непростому служінні».

У Центрі християнського виховання дітей і молоді, що діє при семінарії, теж відбу-

ВІТАННЯ

Висвячено

Дякона **Володимира Красенка**
10 травня – на священика.

Нагороджено

6 травня: палицею – настоятеля парафії Святителя Миколая Чудотворця в Луцьку **протоієрея Миколу Гоя**, настоятеля парафії Воздвиження Хреста Господнього в Луцьку **протоієрея Василя Клочака**;

11 травня: митрою – настоятеля парафії Святого Духа в с. Коритниця Локачинського дек. **протоієрея Михайла Гадія**; хрестом із прикрасами – камінь-каширського декана **протоієрея Володимира Мицька**; палицею – настоятеля парафії Преподобного Симеона Столпника в с. Облани Ковельського райдеку. **протоієрея Любомира Чеховича**; саном протоієрея – настоятеля парафії Воздвиження Хреста Господнього в с. Шельвів і Благовірних князів Бориса й Гліба в с. Марковичі Локачинського дек. **священика Григорія Федоріва**; золотим наперним хрестом – настоятеля парафії Архістратиґа Михаїла в с. Павлівка Іваничівського дек. **священика Василя Матвійчука**, настоятеля парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Мияновичі Турійського дек. **священика Володимира Пирого**, настоятеля парафії Архістратиґа Михаїла в с. Павловичі Локачинського дек. **священика Віталія Худого**; камилавкою – настоятеля парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білашів Ковельського райдеку. **священика Віктора Домбровського**;

28 травня: золотим наперним хрестом – настоятеля парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Пустомити й Апостола Йоана Богослова в с. Уманці Горохівського дек. **священика Стефана Трефлера**;

4 червня: хрестом із прикрасами – настоятеля парафії Апостолів Петра й Павла в Мар'янівці Горохівського дек. **протоієрея Володимира Комарницького**; подвійним орарем – **дякона Максима Світницького**.

Ювілеї

Храму Апостолів Петра й Павла в с. Клевецьк Турійського дек. 12 червня – 5 років від освячення;

храму Різдва святого Йоана Хрестителя в с. Лище Луцького райдеку. 7 липня – 5 років від освячення;

храму Апостолів Петра й Павла в с. Проходи Любешівського дек. 12 липня – 5 років від освячення місця під будівництво;

храму Преображення Господнього в Луцьку – 10 років від освячення місця під будівництво;

храму Успіння Пресвятої Богородиці в с. Буркачі Горохівського дек. – 5 років від початку будівництва;

храму Успіння Пресвятої Богородиці в с. Старий Порицьк Іваничівського дек. 28 серпня – 225 років від освячення;

храму Успіння Пресвятої Богородиці в с. Скригово Горохівського дек. 28 серпня – 105 років від освячення;

храму Успіння Пресвятої Богородиці в с. Старий Чорторийськ Маневичького дек. 28 серпня – 5 років від освячення;

протоієрею Іванові Левковцю, настоятелеві парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Воротнів Луцького райдеку, 7 липня – 55 років;

священику Володимирові Новицькому, настоятелеві парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Новий Загорів Локачинського дек., 11 липня – 10 років священничого служіння;

священику Віталієві Іваніву, настоятелеві парафії Апостола Йоана Богослова в с. Зоря Володимирського райдеку, 15 липня – 25 років;

священику Миколі Щомаку, настоятелеві парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Новосілки Турійського дек., 18 липня – 15 років священничого служіння;

протоієрею Анатолієві Ліпчику, настоятелеві парафії Апостола Йоана Богослова в с. Сьомаки Луцького райдеку, 19 липня – 60 років;

священику Сергієві Новосаду, настоятелеві парафії Архістратиґа Михаїла в с. Дачне (Уляна) Ківерецького дек., 22 серпня – 10 років священничого служіння;

священику Мар'янові Березі, настоятелеві парафії Великомученика Димитрія Солунського в с. Жорнище Ківерецького дек., 27 серпня – 30 років;

священику Андрієві Шевчуку, клірикові парафії Великомученика Юрія Переможця у Володимирі, 27 серпня – 25 років;

протоієрею Володимирові Комарницькому, настоятелеві парафії Апостолів Петра й Павла в Мар'янівці Горохівського дек., 28 серпня – 40 років;

священику Георгієві Лагановському, настоятелеві парафії Казанської ікони Божої Матері в с. Баківці Луцького райдеку, 28 серпня – 10 років священничого служіння;

священику Павлові Борунову, настоятелеві парафії Святителя і чудотворця Миколая в с. Скірче Горохівського дек., 29 серпня – 10 років священничого служіння.

Щиросердечно вітаємо священнослужителів і парафіян! Божого благословення на многії літа, рясної Господньої благодаті, міцного духовного й тілесно здоров'я та всіляких гараздів!

ОФІЦІЙНО

Протоієрея Богдана Старовського звільнено від обов'язків настоятеля парафії Рівноапостольної княгині Ольги в с. Залісці Рожищенського дек. (указ № 35

від 7 травня 2009 р.) і призначено кліриком храму Преображення Господнього в Луцьку (нижня церква кафедрального собору Святої Трійці) (указ № 36 від 7 травня 2009 р.).

Священика Володимира Красенка призначено кліриком парафії Апостолів Петра й Павла в с. Коршовець Луцького райдеку. (указ № 37 від 7 травня 2009 р.).

Священика Сергія Лівончука звільнено від обов'язків настоятеля парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці в с. Веснянка Ківерецького дек. (указ № 45 від 22 червня 2009 р.), а **священика Василя Гламазду** призначено на цю посаду (указ № 47 від 22 червня 2009 р.).

Священика Ростислава Дідуха призначено настоятелем парафії Преображення Господнього в Ковелі (указ № 49 від 24 червня 2009 р.).

Священика Олександра Лосєва призначено головою парафіяльної ради Різдва святого Йоана Хрестителя в с. Нові Червища Камінь-Каширського дек. (указ № 50 від 24 червня 2009 р.).

ОГОЛОШЕННЯ

«Бо багато покликаних...»

Волинська духовна семінарія оголошує набір студентів на I курс денної та заочної форм навчання.

На **богословське відділення** приймаються особи чоловічої статі віком до 35 років з повною загальною середньою освітою, неодружені або одружені першим шлюбом. Термін навчання 4 роки; випускники одержують **дипломи бакалавра богослів'я**.

Вступники повинні пройти співбесіду, написати диктант, скласти усні іспити з біблійної історії, катехізису, церковного уставу, церковного співу. Абітурієнти повинні вміти читати церковнослов'янською мовою з українською вимовою.

• Синодальне управління у справах молоді з благословення Патріарха Філарета організує **всеукраїнські дитячий і молодіжний православні табори**.

Дитячий табір «Дорога до Бога» проводиться з 12 по 26 серпня 2009 року на базі ДОТ «Маяк» с. Головач, Полтавського району, Полтавської області. Розрахований на дітей від 7 до 16 років. У програмі: відпочинок у сосновому лісі неподалік річки, спілкування з однолітками, духовні бесіди, ігри, конкурси тощо. Проживання у зручних кімнатах стаціонарного табору, харчування – п'ять разів на день (свіжі овочі та фрукти, молочні, м'ясні й рибні страви). Для участі треба скласти пожертву – 490 грн. Доїзд до Полтави самостійний.

Молодіжний табір проходимо з 25 липня по 3 серпня 2009 року в м. Богослав Київської області, на мальовничій галявині неподалік чоловічого монастиря поблизу річки Рось. Табір обладнано наметами, польовою кухнею, туалетами, душовими кабінками, місцем для збереження цінних речей. У програмі: ранкові та вечірні молитви, духовні бесіди зі священником, допомога монастиреві (розкопки фундаменту храму Святителя Миколая Чудотворця XVII ст., впорядкування джерела), екскурсії до Богуславського історичного музею та інших місцевих пам'яток, спортивні й інтелектуальні ігри, пісні біля вогнища тощо. Необхідні речі: спальний мішок, каремат (туристичний килимок), тарілка, ложка, кружка, ніж, ліхтарик, спортивний одяг, купальник закритого типу/плавки, дощовик та теплий одяг на випадок негоди, одяг для богослужіння (для дівчат обов'язково довга спідниця, хустка, блуза з закритими плечима, для хлопців – штани і сорочка), кілька маленьких подарунків для гри «Тасмний друг». Доїзд до Києва самостійний. Звіти від залізничного вокзалу 25 липня о 8.30 учасників централізовано везуть до місця таборування, а з серпня о 16.00 повертають до київського вокзалу. Пожертва – 165 грн.

Бажаючих просимо зареєструватись: на молодіжний табір – до 10 липня, на дитячий –

до 15 липня за телефонами (044) 592-40-86, (095) 274-36-85 (Олена), за електронною адресою: info@usm.org.ua. Для реєстрації потрібна така інформація: прізвище, ім'я, по батькові учасника, дата народження, поштова й електронна адреси, телефон.

На період навчання вихованці забезпечуються житлом, триразовим харчуванням.

Документи приймаються до 17 серпня. Вступні випробування – 20–21 серпня 2009 р. Програми іспитів, перелік документів, які необхідно подати для вступу, та іншу інформацію можна одержати в канцелярії семінарії за адресою: Луцьк, Градний узвіз, 5. Тел.: (0332) 72-60-72, 72-32-12, 72-44-77.

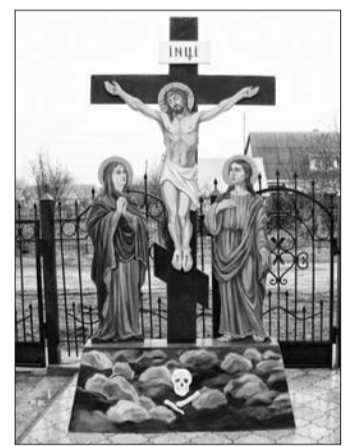
до 15 липня за телефонами (044) 592-40-86, (095) 274-36-85 (Олена), за електронною адресою: info@usm.org.ua. Для реєстрації потрібна така інформація: прізвище, ім'я, по батькові учасника, дата народження, поштова й електронна адреси, телефон.

• Продамо композицію голгофи (див. на світлині). Виготовимо на замовлення плащаниці, композиції різдвяного вертепу, голгофи, Воскресіння. Тел.: (050) 690-48-05, (0332) 82-51-26. Запитувати Івана чи Ірину.

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття священика Андрія Ротченкова**. Початок о 15 годині щонеділі.

• У Луцьку, по просп. Волі, 2, працює **епархіальний оптово-роздрібний склад-магазин**. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священничий одяг, богослужбову та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10 до 18 год., в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

• Виконуємо **реставрацію та розпис** храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення свхристийних наборів: чаш, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660-53-19.

ПАЛОМНИЦТВА

18–30 липня, 31 липня – 12 серпня, 13–25 серпня, 26 серпня – 7 вересня – до святинь Криму: Бахчисарай (Успенський монастир, Качі-Кальйон-Печерний монастир), Севастополь (Херсонес, Володимирська церква, Георгіївський монастир, Ново-спаський скит), Балаклава (Інкерманський монастир), Сімферополь (Троїцький монастир, Петро-Павлівський собор, Свято-Троїцький собор – мощі Луки, каплиця (тантинна) Єлени й Константина), Судак (Топловський монастир). Зголошуватися не пізніше як

за тиждень до першого дня паломництва. Вартість (проїзд, проживання та екскурсії) – 900 грн.

Виїзд – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькій службі єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
Передплатний індекс 91241
Засновник і видавець –
Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату.
www.pravoslavja.lutsk.ua
Адреса редакції: 43025 м. Луцьк, Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82 pres-sluzhba@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ №219 від 03.08.2004 р.
Віддруковано в МП «Зоря»
м. Луцьк, просп. Волі, 2, тел.: 8 (03322) 4-60-38
Наклад 4000 пр. Ціна за домовленістю.
Зам. № 400 від 06.07.2009 р.

Головний редактор Андрій ГНАТЮК
Редакція:
протоієрей Віталій СОБКО (заст. головного редактора), **священик Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор і коректор), **Олександр БІЛЬЧУК** (верстка, «НІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.